

మునగ చెట్టు

“మునగచెట్టు మునగచెట్టుగాడు గాని వివాహం లో లోకంలో పార్లు ప్రాజెక్ట్ లో భుజిస్తా. దిక్కుచూరిన కొంత, పాడు పాడు. ఈ కొంతయినా మార్చడం.”

కాకి ప్రాజెక్టులంటూ వినుకుండా రాజయ్యకొరక పాఠ్యం.

రాజయ్య వైమోద కుండలనడక తనునని నమ్మండినటా “నిత్యమా వ్రున్నే గా, ఎన్ని పార్లు నుకుంటే ఏలాభం? కన్ననవ్వాలా కొకరినీ, ఫలితం వాళ్ళదీను...” అనుకుంటూ దిక్కులో కలిపోయాడు.

నిజమే, పొరుగంటి మునగచెట్టు చిట గారికికూడా పండుటాకూ, ఎండుటాకూ, జలలా రాజయ్యయింటు రాలకుంది.

అది పూరిపూసి, కవుకోసిన కాలలో కనీసం మచ్చుకి చారులో తనుకుందామన్నా ఒక్క కాయ పాఠ్యంకి దక్కదు.

ఒక్క నడిదల వ్రు మాత్రం మిగులుకుంది, అమాటకోనే సామాన్య సంపాదలు గాని సానుకుంటుకరగా రాజయ్య, పాఠ్యం దంపరులు. చీపురుకట్టలు మాత్రం యేం, తిక్కు వ్రుతాయా?

వీరాజీ

అయితే ఏమిటిచేయండి? పొరుగంటి మునగచెట్టు మాయింటు అకరాల్యుతంపే మనకుందా? కేదూ లోకంలో మేలెను మునగకు మాయింటు రాలకున్నది గనక, మాకు రెండు కాయలు ఇవ్వమన అడిగితే యిస్తారా పార్లు?

“నలు యిరుగు పొరుగుల కివ్వడంకా యెందుకు? ఆ యింట్లోనే ఆ చెట్టు పాము వాడుక వ్రు సందికేంది వున్నది.

ఉండదానికొ చెట్టుపీలగా, ఎండుగా మహాకావీ... యా భయోగ్య, రంబోకొమ్మం జేమోగాని, దానిచుటూరా నడిచిన, గ్రంథ మెంతెవాళం? అందుకే దాన్ని అప్పు పెట్టండి, ‘జగదామారి’ ‘ముదివవ వ్రున’ అని తిడకుంది పాఠ్యం.

ఆ చెట్టుమీద ఉమ్మరవాక్క, ఒకరినీ యిదిరిదిగారు, నలుగురినీ.

ఇక ఏవులమొక్కో, వాజింబికో అయితే. కొంతగావానే కొంతయివా, సంరక్షణ, కాకిరి అనసరమయ్యేదిగాని మునగచెట్టుకి ఒకరుచేయలన్న సముంటుంది? కాక దాని ఆకు ‘రాలగాయ నోగు తిట్టు’ వ్రుడినట్లు, అలా రాలకునే వుంటుంది.

అయింటు అంటే రాజయ్య పొరుగు యిటు మునగచెట్టు వున్నదాంట్లో. కంఠ

ఆంధ్ర - సచిత్రవారపత్రిక

తన నివాసముకట్టిగా అగమం నాలగు కుటుంబాలన్నాయి.

నివాసికి అవి యిట్టివల యేర్పడకే కావున లోగాని, ఆ యింటి స్వంతదాయా, తండ్రి ధనయ్యవుండే లోకాల్లో, అదంతా ఏక కుటుంబమే

అయితే లోకాల్లో వున్నా కలి దండ్రీ కాలంచేసిన తిరవాళే అన్నదమ్ములూ, వాళ్ల విఃసుతాల్లుల బతుకులపడేసి.

ధనయ్యకి నలుగురు కొడుకులు, ఒక కూతురు. ధనయ్యనూడా మొదట్టి యిల్లు వాకలి వున్నవాడేంగాను.

కొయకపించేసి కడుపు పోషించుకోనే వాడే. అయితే ధనయ్య వర్ణ కనకమ్మ వచ్చేకొనిరి గలుగుంది.

ఆమె వొచ్చిడితిననూ, ధనయ్య పాడుపరి తినమని అనువారి ఆ పెంకుటింటి రూపంగా నిలబడి సాక్ష్యమిస్తున్నాయి.

ధనయ్య కయ్యమ్మలో చెక్కలేని పనులంటూ వుండేవిగావు, కమ్మరి పని అతిగాడి ముఖ్య వ్యాపారం అనిపించేదిగాని చాలా మందికి, అతిగాడు తిదితర మైన పనులు, రకరకములవి, బట్టోలననూ, బస్తాలు మొయ్యివెను మొదలు పతాయి దుకొణం పెట్టడము, దానివనకనే సాగ అండీ వెల కొల్పడమూ తరకూ అన్నీ చేసినవాడే.

అలాగే అతిగాడు అశోకవంశమైన సంతానాన్ని కూడా గన్నాడు. నాలగు గదులు, చిన్నగుట్టి పెద్దూ. వుండే పెంకు టిలు వేసుకున్నాడు.

ధనయ్య మొదటినుంచి చదువు సంస్కార విూద నమ్మకం లేని మనిషి. 'కంకలిగితే తిండి కలదాయ్ అనేరకం. అంచేత కొడుకులకు కౌయకపయూ, కులకృతులూ వేస్తేం చాడు. అలాగని వాళ్లెవ్వనూ, నిజాని వారులుగాడు ఒకే ఎలిమెంట్రి పాఠశాలలో దిదివి మరి చదువులేదూ అనిపించిన వాళ్ల

ధనయ్య దేహం చాలించిన తనవారి ఆగేనం నలుగురి హక్కు అయ్యింది. అయితే కనకమ్మ వున్నది.

పెద్దవాడి పెళ్లంకొంచెం నోటి దురు నుది అనిపెరు బడదీ. ఆ మాట పార్వతి కూడా వొప్పగుంటుంది.

'మునగ చెట్టును ముదనపపుది, పోషిషిది అన్నదొ. కావాలంటే నీయింట ఆకు రాల కండా పందికో, పాకో వేసుకోమని ఒక వారి నిమ్మారణంగా 'గంయ్'మని పడ వామె....

రెండోవాడి తర్వ తిండిపోతుంది అంటారు తితిమ్మ యిద్దరు కొడవూను. ఆ మాట ఆమె వొప్పగున్నా, వొప్పకక పోయినా, ఒకకుంకపాక మయినన్నానూ అవిక వేచివు దిగేది.

కనకమ్మ కొడుకుల్లో మూడవ వాడు మూడుముక్క లాటాలో ప్రవేది కెక్కిన

వాడు. వాడు పారించా నాలగు రూకలు తెనాడు. లేదా పెవిది చొక్కాకూడా తెగనమ్మకు మత్రీ యింటికి వస్తాడు.

నాలగోవాడు బ్రహ్మచారి. రెండే బండీ. కులికి కోలతాడు. ఎద్దులాంటి మనిషి. కోపముచ్చింకా 'సంకేపకుడే

తిండి ధనయ్య అద్వైతంతుకు గనక సంసారం చిచ్చిచ్చు మే కోడుకులు ఎదుగా యిలయ్యెనగికి స్వర్గం వెలిపోయే నంటుంది కనకమ్మ.

కనకమ్మకి అతిగారు అన్నపెరదక్కింది గాని, ఆమె నోరు పూరిగా పడిపోయింది. ఒక రీ యిద్దరూ గాడు. మునురు కోడల్ల కామె అభ్యాయషీ చెయ్యలేకపోయింది.

అయివా నాలగోవాడో యింటి వాడవ్యా లని తిటుటాలంకూత్రం 'మేకి మెండాగా వున్నది.

ఒకకుంకపాకమయినన్నానూ, నిత్యమూ భోజనాలవేళి ఆ యింట భూసీపుత యన్నంత భయానక భీభత్స వృత్తాలు కలంబడేవి.

అమాంతం వొడినకర్ర నోకడుచ్చు నుంటే, గొప్పలి ఒకడు, కోకలిబండవోకడూ తీసుకుని, కలిగులజేవాని. దీనికి పార్వతి రంగంగా, కోడిగు ముగు రూ, జట్టూ, జాటూ ముడి పెట్టుకునేవాళ్ళి.

కనకమ్మ ప్రాణం నలుగురిమధ్యా కడ బట్టేది. నలుగురిమధ్యా ఆ ముసలిప్రాణం నలిగిపోయేది.

చివరికి ఒకనాడు కనకమ్మ తెగించి కుండలు వేరుచేసేసింది. ఒక కొంకలో ఎవరి బతుకు వాళ్ళకు బ్రతికేమన్నది.

పెళ్ళిగానినాడూ చిన్ననాడూ విసవాడికి తామవుడో బెడతాక న్నిది.

దాంతో యీ సమస్య తెగిపోయిందిను కుంటే అం ఫుకు ఆనావాడమే అవుతుంది.

ఇక్కడే మునగచెట్టు ప్రవక్తి వచ్చేది, నిజానికది జటింమైన సమస్య వి ప్రాణ కున్నది

అదివరకు భోజనకొలంలో మాత్రమే రగిలేపోట్లాటలు యిప్పుడు నూగ్యమడ యించి గ్రుంకిపోయేలోపున రెండు మూడు మార్లువా సంభవిస్తున్నవి.

వాగిశిశువవారాలో నాలగు పొయ్యిల మీది కంటనాగుతుంది. భోజనాలు ఎవరి గదుల్లో వాళ్ళు చెవ్తారు.

వితే మునగచెట్టు కి సంగతి తెలియదు. జానికి బొత్తుగా పక్షిపోయింలేమి, వవారా అంతటా పండుటాకు, ఎండుటాకు రాణ ముంది.

నిజానిక దాని వాత్సల్యం కనకమ్మని బోలినది. కనకమ్మ నలుగురు కొడుకులూ నాలగునీ...మునగచెట్టు అంటే!

దా కౌములను నలుగురి కుటుంబాలు తింటాయి.

పెదకొండలు తన కౌవనలో నున్న మేర, పూడ్చి చూసి, చూడకంబా; రెండోవాని యింటికినే నెడుతుంది.

మూడోదికూడా, రెండోవాని యింటి కేసి చెత్త తెడిలేగాని ప్రాణుకోడు.

గడ కొండలు ఎనుయం చూసి "రంయ్"కి మని కోడుమీనికి పరిగెత్తి కేలు వేసుంది

అన్నదమ్ములు చేతలు కలిపే వాకొ రగులుతుందీ తగవు. ఈ లోగా కనకమ్మ చీపుగు చేతిబుచ్చుకుని, మొత్తం తొక్కు సంకటిని పూడ్చి అవతల పారబోసి, పొరు కల్లార్ని సంభ గూగ్యతుంది.

ఈ వింకా నిత్యమూ ఆ యింటిపోనూ, ఆ యింటి మునగచెట్టు గండా పార్వతి, రాజయ్యలకి, సంకటయ్యయ్యి. పార్వతికి మిగిలినెలా నకుంనోప్పి గంతు: తీపు.

అప్పుడప్పుడు అమాంతం ఆ యింటికోం బడి, ఆ మునగచెట్టు వెరికి పారే ద్దా నూ అన్నంత మండిపోతుంది రాజయ్య.

అయితే అంత సానాసం ప్రాణాలకే ముప్పు

కనకమ్మ తన కూతున్నా కొద్ద దూరం పన్నుంపమే చూసి పొగనూరు యిచ్చింది.

పెళ్ళయిన ఆయివారేలోనూ, మూకమ్మ రెండుమూడు పర్యాయాలోంటే ఎక్కడ వారు రాలేదు.

కొని, నూకమ్మని కొలం చిన్నమాపు చూసింది. నూకమ్మ భిరకి చేతిబడి చేకరని కమ్మకం ఏమయితేనేం. చెతంది చలి తిమో లేక ఆనేపుడే చిన్నమాపు చూసిడో అతిగాడు అగమనాలు తీసుకుని తీసుకుని మరీ గుటుక్కు మన్నాడు.

నూకమ్మ, ఎరంకడకంబా, మూడేక పసికూనతో సనా పుట్టింట, తలిపంకకి చేక కుంది.

కనకమ్మ 'చిన్నగు మున్నీగగా నిలపిం చింది. "పాడుడేవును యిచ్చి చూడాలి కేవా పన్నీ భూమియై వుంది" అని నిందించుకున్నది.

నూకమ్మకి రెండుగేద లన్నాయి. వాలీనా ఆ ల్లగారింటినించి, బహుకొంచెం రూకలరాబడి రాగలగు. అవిధంగా ఆమె యితిగలమ యాచించ నక్కరలేకండా తన పొబ్బ తాను పోషించుకోగలను కూడా...

వితే నేం ఆనెండును అన్నాక ఏ ఆడ వానికి కితుతుంది? వనితెతో సదా ఏ ఆడ వానికి పడుతుంది?

ఒక రెండు మూడు నెలలు 'అయ్యోకే పనులూ కుంకునూ నిండుకున్నాడో' వని సానుభూతితో చూసేగుగాని అతిత్యాత మామూలు రిగడా - జిడిమో అతంథ కు ముంది.

మనగచెట్టు

నూకమ్మ గారెను ఎంతోంచి పాలు అమ్ముతుంటుంది. అంగు కనకమ్మ కాయ కట్టలా తోడుపడేది. ఇది తోడికోడళ్ళకి

అక్కనయ్యింది.

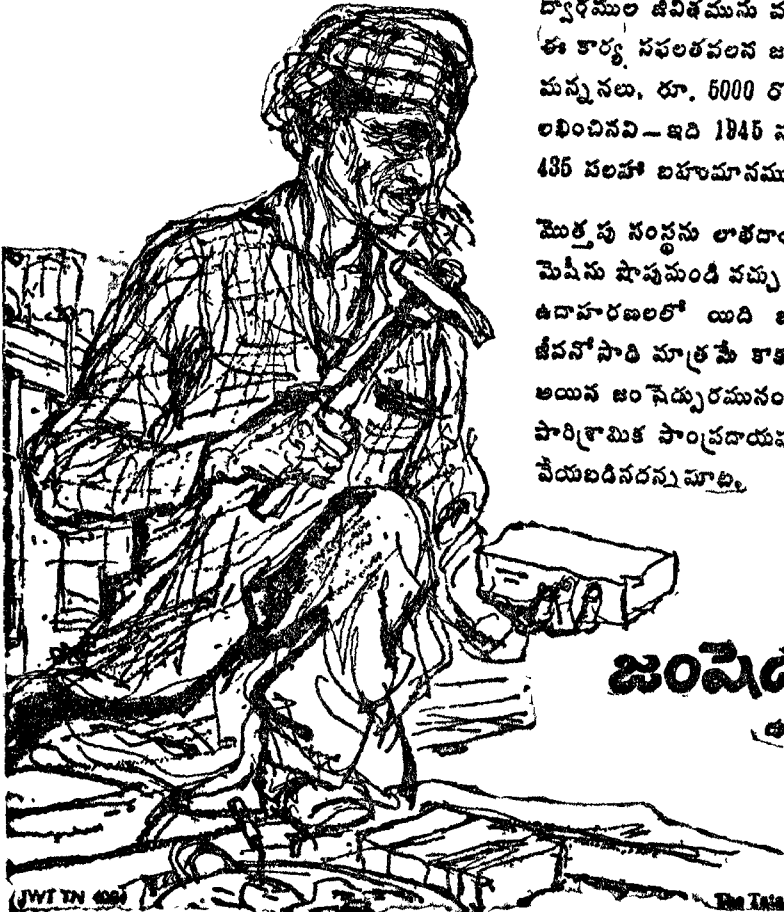
పైగా నూకమ్మ తన గోదెలను అడపా తడపా మనగచెట్టుకి కట్టేది.

అని మొదలు ముగ్గు తోడికోడళ్ళూ కాస్త పందిగ్గించి వచ్చినా, చాలు "మనగచెట్టుకి తన గోదెల్ను చెప్పగటవచ్చు గాని.. యిక్కో యిగిడెను పాలుతాగంపై రాని మామొవోన

గొట్టిన పాపాన బోయిందా? ఎంతై నా గడుసుదినునూ!" అనుకొనేవారు.

నూకమ్మకి తెను, తనగంజి తనూ తాగి తన మానసు తాను పెంచుకోవల్సిందే గాని ఎవరూ సాయపడంవి. ఆ ఆశ్రయంకూడా తల్లి పుష్పంతరికే గాని ఆతిర్వాత మిలదిని ఆమె ఎదరును.

బేలుదారి పనివాని మార్గదర్శకము

జంషెడ్పూరు నందలి ఉక్కును తయారుచేయు వర్కెసులలో పెంపరేవరు మహారు 32000 పా. ఉంటుంది. ఈ బ్రహ్మాండమైన షేడి, ఇటుకలతో లైనింగ్ వేయబడిన పర్షెసు ద్వారముల క్రింది భాగమును, చుట్టునున్న ప్రేమసు కాల్యుటవలన, పతతము ఈ ద్వారములను మరమ్మతు చేయవలసి వచ్చుచుండెడిది.

ఇటుకల దిపార్టుమెంటులోని 43 ఏండ్ల జూనియర్ హుస్సేన్ అను బేలుదారి పనిచేయు వాతడు ఈ లైనింగు చేయుటకు నూతన విధానమును కనిపెట్టి, పర్షెసు ద్వారముల జీవికమును వృద్ధిచేయగలిగెను. ఈ కార్య సఫలతవలన జూనియర్ హుస్సేనుకు మన్ననలు, రూ. 5000 రొక్కపు పారితోషికము లభించినవి - ఇది 1945 నుండి యివ్వబడిన, 43వ వలహో బహుమానములలో ఒకటి.

మొత్తపు సంస్థను లాభదాయకముగా చేయుటకు మెషీను షాపునుండి వచ్చు ఎన్నో బుద్ధి కుశలత ఉదాహరణలలో యిది ఒకటి - పరిశ్రమ జీవనోపాధి మాత్రమే కాక జీవనవరముగూడా. అయిన జంషెడ్పూరునందు మరియొక పారిశ్రామిక సాంప్రదాయపు వునాది వేయబడినదన్నమాట.

జంషెడ్పూరుము
ఉక్కు నగరము

(JW T N 400) The Tata Iron and Steel Company Limited

అంశుక తాను కానీ దమ్మిడి వంతున దామకన్న నా జగం లా తీసే మునిగి బొప్పి వున్న పెండలొనిభాగాన్ని కోసి తాగింది.

నూకమ్మ వ్రేకేం, కాలక్రమేన ఆక్రమణాభావక దింపుకుం అందులో కాలం వెళ్ళి బుచ్చుదామని... తన కొడుకు పెద్దాడే వాడి రక్కలమీన వాడు నిలబడేదాకా, వాడిని పెంచే పూచీ తనకకదా?

ఈకోక వందా యిప్పించి కొడుకులు నలుగురెంతో వొప్పించింది. కనకమ్మ వాళ్ళి కడమీ కష్టమనిపించలేదు. అప్పుచెలలు వినివయ్యిందన యింక నెలగాన అమ పంచ నంబవల్పించే. దూరమలో చి నీ... దాని గుడినె దానికి అంటూ వుండెమే మేలు తోచింది. పెగా వందెసి రూపాయలు, దవ్వబిళ్ళలాగ చేతబడుతున్నవాయిరి.

వోడికోడలు ముగ్గునూ, అపాధారణమైన విక సుత్యంతో యీ విషయంలో చాలా కోర్కెల కలిగింది మన న్నాగు.

మునిగ చెల్లును పినవోయింది మన్నాగు. జాగా మాత్రం అమ్మకున్నా, చెల్లు ఫల నాయం తిమదే నన్నాగు.

కనకమ్మ ఏమన గలుగుతుంది? నూకమ్మ ఏం చెయ్యగలుగుతుంది?

నేనంకాలం గచ్చింది నిష్పలు చెరుగుతూ. ఒక నంక గెయి వొటిపోయేయి. మరొక వంక వడ్డి గాదరా ప్రేమ మెపోయేయి.

చాగు కొడుకుం కావని నూకమ్మ రెండు మననా కాకులు కర్రతో పొడిచి రాలింది.

అది తొలుతి రెండో కోడలు కంట బడింది. "అయ్యో! అయ్యో! కొంత దోచే సిందో, చెల్లకూల్చిసిందో" అని ఆమె వెంపు తెగిపోయేటట్లు అరిగింది.

అసలు చెల్లు మునక్కొడల్పుతో కోళ్ళల్లానే యేవొక్కయూ, మిగతా యిద్దరూ సమతీయంగా లేదే కోతుకూడిమి అన్న నియమ మున్నది.

అటువంటిగా నూకమ్మ, చెప్ప చెయ్యి కండా, అకగా పెట్టకండా ముందస్తుగా కోసుకోడమా? ఇవారే ఇవవుతుంది, రేపు మరొటి అవుతుంది.

"చెల్లంతా గులిపేసిందో, కనిపించింద కూడా మిగిల్చేట్టు లేదో" నంటూ బొట్టా లుకి దిగేయి.

కూతునూ, కనకమ్మ ఒక పతీమూ, కోసెళ్ళి ముగ్గునూ, ఒక పతీం గా బొట్టాలు జరిగింది.

ఇంటి యజమానులు కూడా రాతంంతో పోయి, పరాకాష్ఠ వందుకుని రంధి నాలుగు పిట్టల పాకింది.

'నా జాగాలో వున్నది మునిగ చెల్లు. నేను వరికేనా. మీ దిక్కున్న చోట చెప్పకో' మన్నది నూకమ్మ.

"గుండెలంటే న గుకు... నీ గె డెలు గండింటిని పేగు నా చీపుకపోతే, నా మొరడికి లగుతుకుని పుట్టింట్టింబాత" నంది రెండో కోడలు.

కాయ మీద ఆడకూతురు నూకమ్మకి యింత పినరు హక్కు లేదనీ, దాని కాయలు అమ్మనూ, కొనినా ఏం చేసినా, కుటుంబం లోని నలుగు రన్నదమ్మలూ కలిసి చేయ్యాలి తే నిర్ణయంమీద పోగు చలారించి.

పాస్వోతీ రాజయ్య సంపతుకు తగవునై లే తమామ గా చిత్రించేయ గాని, దానివల్ల వాళ్ళికి రాగల గాభిం ఏం చేసుగనక, నాలో పల ప్రసంగిపోయేకు! పొరుగుపొరు యిగు నుకి పంకటమయ్యగది.

"ఒకటే, ఈ కొంపయినా మార్చేస్తాం; లేనా, అర రాత్రివేళ అ చెట్టునెనా వరి కేస్తా" నంటూ ప్రతిజ్ఞ చేసేకు రాజయ్య, భార్య పార్వతి చెవిలో రహస్యంగా.

అన్నాడే గాని రాజయ్య మలివారం తిరిగి వచ్చివా ఏవొక్కపని చేయలేకపోయాడు.

ఈలోగా మనగ చెల్లు రంధి, తిన్న గా గాక, తిదితర మైన నిత్యకృత్యాలలో రక రకాల గా కాకేమీదనీ, పిచ్చ్యమీదనీ పెట్టి తిట్టుకోడం దాకా వచ్చింది.

ఒక నాటివుదయం "నడం పడిపోతున్నది బాబూ!" అని పార్వతిమ్మ తిట్టుగుంటున్న వేళ పనిలోకి వెళుతువున్న రాజయ్య అను కున్నాడు.

'ఇవారే మునుగునా గెట్టుంది. ఈ మన గాకు చెల్లి యిక తిడిసి మోపెచెవుతుంది. ఈకోకా నెలగాయి నా గిన్నీ హతయారాలి."

నిజంగా, ఆకోకా సాయం కాలమయ్యే సరికి కుంపర వానె, వరంతో పాటు గాలి కూడా రిప్పువ పాకింది.

జనమంతా కుఫాను చెలరేగగలదని హాడలి పోయేకు. పెంకుటింటి వాళ్ళందరూ వున్నది నెచ్చగా తిని, తిలుపులు విడాయిం ముకు న్నాగు. అనతిల కుఫాను పువుత మెటూ వుందని తొంగికూడా చూడకుండా హాయిగా పడుకున్నారు.

పార్వతీ రాజయ్య దింపతులకి మాత్రం నిద్ర పట్టలేదు.

ఒక వంక గాలి ఉధృతానికి, తిలుపులు విరిగి పడతాయన్న బెంగా, మరొకవంక మునిగ చెల్లు నీ అను మానుకొని వరికేస్తా మన్న తహతహ.

తెల్ల వాడుగూనుయేస్ లోపున, బిదారు మార్లు తిలుపు తెగద్దామని, గాలి తాకిడికి జడిసి పూరుకున్నాడు రాజయ్య.

కాని యిక వుండ బట్టక తెల్లవార పోతోందం గా, తెగతేసే రాజయ్య యిం తిలికి వచ్చేకు. గొడ్డలి వొకటి చేతిలుచ్చు కున్నాడు గాలివాన కాస్త తెరిపిచ్చింది.

(64 వ పేజీ చూండి)

నారసింహ లేప్యము
 బంగారు వేరివది. మేహము, నిశ్చిత, నిష్పత్తివల్ల రా పొంది లలము రక్తవృద్ధి కల్గించును. 20 తు కమ్మి డు. 8-8-0. పోస్టేజీ డు. 1-1-0 పి. పి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆహార్యేద వహూణం, పెరిడేసి (PO) నెల్లూరుజిల్లా

RATNAM'S 'N'-OIL.
 అంగనరములు బలసాసతి చెంది, చిన్న దనలో తిరిగి యధాప్రకారం అయి పూర్తి పోష్య మనభివించుటకు 50 పంక ప్రభావ్యత గలది. 1 పీసా రూ. 10 అ ని. పి. 1-4-0 కొవలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపిడి. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్లంటుగుణమునకు రూ. 25-0-0 అ. కార్టర్. రత్నం నన్నె, (Estd 1904) మలక పేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూరామార్కెట్ రోడ్, హైదరాబాద్ (డక్కన్) & A.P.

అందమునకు ఆరోగ్యమునకు వసంత్ సబ్బులు

వసంత్ సాప్ వర్చులమిటిడే, వసంత్ సాప్ & డుడలాను.

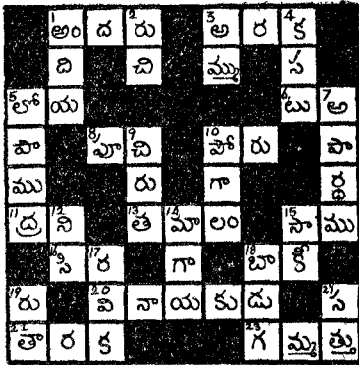
యువతులనుగురించి
 పురుషుని కలితభాగస్వామి యువతి. అట్టి యువతిని గురించి ప్రతి పురుషుడు తెలుసుకోవలసిన అపువరం ఎంతైనా ఉంది. స్త్రీలనుగురించి ప్రతి పురుషుడు తెలుసుకోవలసిన అనేక అద్భుత విజ్ఞాన విషయాలు 'యువతి' అనే తెలుగు పుస్తకంలో ఉన్నాయి. స్త్రీలను గురించి మిరింతవరకు కవి విని ఎరుగని అనేక కుతూహల విషయాలున్నాయి రచన ఎ. యస్. మూర్తి కల రూ. 8-50 పోస్టు ఖర్చులు ఉచితం, మూర్తి అండు విశాలయకం, 88, పేటబ్ల్యూరోడ్డు, మద్రాసు-14 ను ఉత్తరం వ్రాసేమీకూ పోస్టుద్వారా పుస్తకము పంపబడును.

ఆధారాలు

అడ్డం

- 1 కడియం ఒక పెదవగరం
- 8 కన్నల వనక్కియూ పే నెరువనిపిస్తుంది.
- 9 ఇది కలదవ కొంకల్ల కాసాం ఒకేపాటి
- 6 పీతమ్మ వర

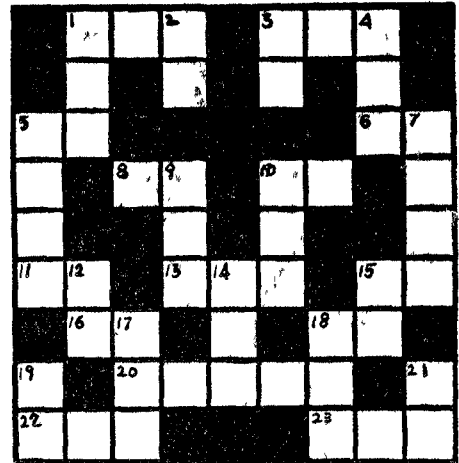
20-వ నుడికట్టుకు జవాబులు

8. పేద పెడితే మునుంచేపివేలే
10. ఇంగ్లీషులో మొదటిది.
11. నూతన పూజించిన పిదప ఇతని పూజ విధాయకం.
18. చివరన గల వాటిక
19. కమలా పదలూ.
16. ఇది తిప్పితే నాలుగుడకమ్మ.
18. నల నిడవ
20. శ్రీ కృష్ణ జన్మస్థానం
22. ఎవరూ పసికనంలో అసంగా ఉండేది
28. తిల్లూ పూలు ముడుపు అంటే మొదటి గభ క్రి పత్రియాల వస్తాయి.

నిలువు

1. పిలక చిక్క పడి పుల్లవు అయింది.
2. పంచమీ విధి కిలో నగ పడకుండు.
3. లవంగములో కాస్త తీసుకోండి
4. తామర పువ్వు.
5. మనుగు పెట్టెముందు ముకుదలు చల్లది.
7. భేం దూకితే పొరపాట్లు అవుతాయి.

9. కాలిముంకెలా గ్వనించు వది
10. ఒకానొక ఫలము చేత.
12. గంధంలగల ఒక విరిగిపడమ్మ.
14. ఇక్కడ తిన్నగా పడకుండు.
15. ఏమామము రాసుకు వేది
17. ఏకైకమైన రాక్షసి.
18. ఎవరని కాలయముకు
19. తిలక్రిందులైన రూపాయి.
21. గదంకంలో వాలుగోవంతు.

పెడదారి

"ఇహ పడుకో..."
 "తరువాత ఏం జరిగింది వరీ..."
 "తరువాత నా... తర్వాత... అంత వరకే జరిగింది. తరువాత యింకా జరగలేదు. జరిగిన తరువాత చెబుతావే!....."

* * *

ఆ తరువాత కథ కావాలి కదూ మీకు. ఆ పైన కథ కనుల చెప్పండి. కను చెబుతాను:
 ప్రేమలు పిలలకు పాతలు చెప్పి, ఆ దంతులుగాడు: "కను! త్వరగా అమ్మం చెబు. ఇది టెం అయిపోయింది చూడ మామర మంచినాడు కాదు తెలుసా..."
 అన్నాడు.
 "ఏది తెలుసుకునేది? ఇంతకు మీరు ఇది కేవా నెళ్ళేది కేక కేకల మీదికా?..."
 "అలా అచ్చా!"
 "చూడండి! భగవానుని లీలు లోకా వింటూంటాం. కాని వింటూన్న కొలది అందంగా ఉంటాయి. వాకు మీరు భగవా..."
 "అ..."
 "అప్పుడద అంది. పిల్లకు చూస్తున్నాడు"
 "ఏం? చూసే?"
 "మీరం కాకులేని."

అమ్మం చెట్టి ఎదురుగా వచ్చున్న భార్యతో అంటున్నాడు: "చూడ. నీ వాలంకం అమ్మడు చూచి సంపారం చేస్తావనుకోలేదు"
 "ఎవరూ! టోరా! ఏమాకథ..."
 "ఏదికావే!..."
 "ఏమంది. తెలికడుగుతాను... మరి నేనే మనుకొని ఉండాలి."
 "ఇదిగో. వల్లి అమాట అంటే నిజంగా కేకలమీదికి వచ్చి పాతాను తెలుసా?..."
 "తెలుసు... తెలుసు... బాండీ! వచ్చేం తెలిస్తారు. మీ రక్కడ కళతాకు వాసామి. మన అయితే అలా పికాకు వెళ్లి రావలసి..."
 "కోపం తెప్పించావంటే నిజంగా..."
 "అగండి. పిల్లడు వింటున్నాడు..."
 "ఏం వింటే?..."
 తండ్రి కథలు వింటే, పోలికలు రావచ్చుగా!..."

కలిగేయి
 "నుదనవత్తు మునగ చెట్టు మూలంకవేవ" అంటూ ఇంట్లోకి వరిగి తిప్పేయి నుమ్మంలో జ్వలన వాసపడాడు.
 "అమ్మో! వా మగడో" వంటూ పార్వతమ్మ ఇంట్లోనుంచి వస్తూ నుండే బాదుకుంది.
 రాజయ్యు రెండుమాడు పొద్దు కాలం ఝాడించేడు. "వెడికింకేమారే..." వని లేచెడు... మునగ చెట్టు వసుంధన్న సంతోషంలో అతనికాడి కడి అంతగా వాణించలేడు.
 అయితే నాలివాన తగ్గి, కాస్త మూడుపుదిక్కువ వెలుతురు విరిగేసరికి, కనకమ్మ యింట నాలివాన వెలరేసింది
 "నీ పుసురే నంటే", "నీ పాపిషి కళ్ళే... నీ క్షేపంలాంటి మునగ చెట్టుని పొట్టన తెట్టుకున్నా" యని మెటికలు విరుచుకుని, నుండేలు బాదుకునే యింటిల్లిపాటి పొట్టాడు మమ్మారు.
 ఎన్నాళ్ళు పొట్టాడుకుంటూనే మునగ చెట్టు మరీ బురకడు.
 పిటపాచూ పిట్టపాచూ పిల్లి తీర్చింది అన్నట్టు... నాలివాన కథ ముగించింది.
 మునగ చెట్టు పడిపోయినందుకు, మోకమ్మ నంగతి అటుంచి, రాజయ్యు, పార్వతీదంకతులతో పాటు యింకెవరే వా సంతసించిక వాళ్ళంటే ఆ కథ కి కనకమ్మ మూత్రమే! ★

మునగ చెట్టు (27-వ పేజీ తిరువాయి)

మునగ చెట్టుంటికి ఒక్క వేటు. ధైర్యమే ఉండాలి.
 పొగసింట మునగ చెట్టు లేదు. రాజయ్యు కళ్ళు నలుముకున్నాడు. చూసేడు.
 మొట్ట ఆశ్చర్యం. ఆనక సరమానందం